

یادداشت

تهران: آلودگی هوا و کیفیت منظر شهری

ملیحه مقصودی

دکترای شهرسازی

آلودگی هوا در کلان‌شهر تهران به‌عنوان یک متغیر محیطی، نقش تعیین‌کننده‌ای در کیفیت کالبدی و طراحی منظر شهری ایفا می‌کند. این پدیده نه‌تنها شرایط زیست‌محیطی شهر را تحت تأثیر قرار می‌دهد، بلکه به‌طور مستقیم بر نحوه دیده‌شدن، خوانایی فضایی، دوام مصالح و کارایی ساختارهای کالبدی شهر اثر می‌گذارد. منظر شهری تهران، به‌عنوان تجلی فیزیکی الگوهای توسعه و تصمیمات شهرسازی، در شرایط آلودگی مزمن هوا دچار افت کیفیت ساختاری و بصری می‌شود. از دیدگاه طراحی شهری، یکی از مهم‌ترین پیامدهای آلودگی هوا، کاهش وضوح بصری و تضعیف خوانایی فضاهای شهری است. حضور مداوم ذرات معلق و مه‌دود میدان دید را محدود کرده و موجب محوشدن خطوط افقی و عمودی در منظر شهر می‌شود. این وضعیت، خوانایی شبکه معابر، تقاطع‌ها و فضاهای شاخص شهری را کاهش داده و ساختار فضایی شهر را فاقد عمق نشان می‌دهد. در نتیجه، روابط بصری میان فضاها که یکی از ارکان طراحی شهری مؤثر است، دچار اختلال می‌شود. در مقیاس کلان، آلودگی هوا بر ساختار خط آسمان تهران تأثیر قابل‌توجهی دارد. محوشدن تدریجی خط آسمان طبیعی و مصنوع، به‌ویژه در ارتباط با پس‌زمینه کوهستانی شهر، موجب تضعیف انسجام بصری و از دست‌رفتن سلسله‌مراتب فضایی می‌شود. این امر، یکی از مهم‌ترین عناصر سازمان‌دهنده منظر شهری تهران را که مبتنی بر رابطه شهر و بستر طبیعی آن است، مخدوش می‌سازد و باعث می‌شود ساخت‌وسازهای مترامک و ناهماهنگ، بیش از پیش غالب به نظر برسند. در بعد کالبدی، آلودگی هوا به‌طور مستقیم بر دوام و کیفیت مصالح ساختمانی اثر می‌گذارد. ذرات معلق، ترکیبات گوگردی و نیتروژنی موجود در هوا، فرایند فرسایش سطوح سنگی، بتنی و فلزی را تسریع می‌کنند. این فرسایش، به تغییر رنگ، زبری سطوح و کاهش کیفیت ظاهری نماها منجر می‌شود و نیاز به نگهداری و بازسازی مداوم را افزایش می‌دهد. در نتیجه، منظر شهری تهران به‌طور مستمر در معرض فرسودگی بصری قرار دارد. این مسئله در بناهای تاریخی و بافت‌های ارزشمند شهری نمود بیشتری دارد. آسیب‌پذیری مصالح سنتی در برابر آلودگی هوا، موجب تسریع فرایند تخریب کالبدی و کاهش خوانایی جزئیات معماری می‌شود. از دیدگاه شهرسازی، این امر نه‌تنها تهدیدی برای میراث کالبدی شهر است، بلکه پیوستگی بصری میان گذشته و حال را در منظر شهری تضعیف می‌کند. آلودگی هوا همچنین بر کیفیت نورپردازی طبیعی و مصنوعی در فضاهای شهری تأثیر می‌گذارد. کاهش شفافیت هوا، پراکندگی نور را افزایش داده و باعث می‌شود نور طبیعی کیفیت یکپناخت و کدر پیدا کند. این وضعیت، بر درک حجم‌ها، سطوح و فضاهای باز شهری اثر گذاشته و کیفیت بصری فضاها را کاهش می‌دهد. در نتیجه، بسیاری از فضاهای طراحی‌شده، کارایی زیبایی‌شناختی مورد انتظار خود را از دست می‌دهند.

در حوزه شهرسازی، آلودگی هوا با الگوهای توسعه کالبدی و تراکم ساختمانی ارتباطی دوسویه دارد. تراکم بالای ساختمانی، انسداد جریان هوا و کاهش نفوذپذیری فضایی، شرایط انباشت آلاینده‌ها را تشدید می‌کند و در عین حال، خود تحت تأثیر پیامدهای آلودگی قرار می‌گیرد. این چرخه معیوب، باعث می‌شود فضاهای شهری فاقد تهویه طبیعی مناسب بوده و کیفیت محیط کالبدی آنها به‌طور مستمر کاهش یابد. از بعد طراحی فضاهای باز شهری، آلودگی هوا عملکرد اکولوژیک و بصری فضاهای سبز را نیز محدود می‌کند. کاهش کارایی پوشش گیاهی در جذب آلاینده‌ها و افت کیفیت فضای سبز، موجب می‌شود نقش این فضاها در بهبود منظر شهری تضعیف شود. در چنین شرایطی، طراحی منظر بدون در نظر گرفتن کیفیت هوا، نمی‌تواند به اهداف پایدار کالبدی دست یابد. آلودگی هوا همچنین بر انتخاب الگوهای طراحی نما و مصالح ساختمانی اثرگذار است. در شرایط آلودگی مزمن، مصالح روشن، بافت‌دار و مقاوم در برابر آلاینده‌ها اهمیت بیشتری می‌یابند. با این حال، نبود رویکرد یکپارچه در مقررات طراحی شهری تهران، موجب شده است بسیاری از پروژه‌ها بدون توجه به این ملاحظات اجرا شوند و در نتیجه، منظر شهری در برابر آلودگی آسیب‌پذیر باقی بماند. در سطح سیاست‌گذاری کالبدی، تداوم آلودگی هوا بیاگر عدم هم‌راستایی میان ضوابط شهرسازی، طراحی شهری و ملاحظات اقلیمی است. تمرکز بر افزایش سطح اشغال، تراکم ساختمانی و توسعه خودرومحور، بدون توجه به ظرفیت‌های تهویه طبیعی و کیفیت هوا، موجب تشدید مشکلات کالبدی منظر شهری شده است. این وضعیت، ضرورت بازنگری در ضوابط طرح‌های جامع و تفصیلی با رویکرد اقلیم‌محور و منظر‌گرا را برجسته می‌کند. در مجموع، آلودگی هوا در تهران عاملی است که به‌صورت مستقیم بر کیفیت کالبدی، خوانایی فضایی، دوام مصالح و انسجام بصری منظر شهری اثر می‌گذارد. بدون ادغام ملاحظات کیفیت هوا در طراحی شهری و شهرسازی، تلاش‌ها برای ارتقای منظر شهری به نتایجی ناپایدار منجر خواهد شد. ارتقای منظر شهری تهران مستلزم رویکردی است که کیفیت هوا را نه به‌عنوان مسئله‌ای بیرونی، بلکه به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بنیادین طراحی و ساخت شهر در نظر بگیرد.

خبر

افزایش ۵۰درصدی تصادفات فوتی موتورسیکلت‌سواران در پایتخت

آمارها نشان می‌دهد تصادفات فوتی موتورسیکلت‌سواران در پایتخت طی هشت ماه گذشته سال جاری نسبت به سال گذشته ۵۰ درصد افزایش یافته است. سرم‌هنگ جهان‌شاه بهرام‌آبادی، جانشین پلیس راهور تهران بزرگ با اشاره به افزایش تخلفات موتورسواران در کلان‌شهر تهران اظهارکرد: با توجه به حجم بالای تردد موتورسیکلت‌ها، بیشترین تخلفات این دسته از کاربران ترافیکی شامل حرکت خلاف جهت، عبور از پادرو، ورود به خط ویژه، حمل بار غیرمعتارف و عدم استفاده از کلاه ایمنی است. او تأکید کرد: مأموران پلیس راهور به‌طور مستمر با این تخلفات برخورد قانونی می‌کنند و از موتورسواران خواست قوانین راهنمایی و رانندگی را رعایت کنند تا از بروز حوادث جلوگیری شود. جانشین پلیس راهور تهران بزرگ افزود: موتورسیکلت وسيله‌ای دوجرخ و ناایمن است که با کوچک‌ترین حادثه دچار واژگونی می‌شود، بنابراین بی‌توجهی به مقررات نه‌تنها جان راکب و ترک‌نشین را تهدید می‌کند، بلکه خسارت‌های اجتماعی نیز به‌دنبال دارد. بهرام‌آبادی با هشدار درباره تردد موتورسیکلت‌ها در تونل‌های تهران گفت: به دلیل انباشت گازهای آلاینده، این مسیرها برای موتورسواران مناسب نیست. کاهش سطح هوشیاری ناشی از گازگرفتگی در تونل‌ها می‌تواند منجر به تصادفات فوتی با جرحی شود. او همچنین به تخلف عبور از خط ویژه اشاره کرد و گفت: پلیس راهور در این موارد ضمن برخورد قانونی، موتورسیکلت‌های متخلف را به‌طور ساعتی توقیف می‌کند. جانشین پلیس راهور تهران بزرگ در باره برخوردترین نقاط تردد موتورسیکلت‌ها اظهار داشت: بیشترین تردد در مناطق شهری، به‌ویژه میادین و بازارها، مشاهده می‌شود. وجود ادارات دولتی، بازارها و محدودیت‌های طرح ترافیک و کاهش آلودگی هوا باعث شده استفاده از موتورسیکلت در این مناطق بیشتر باشد و همین امر احتمال وقوع حوادث را افزایش می‌دهد.

پایان راه شهرداران غیر متخصص

اصلاح آیین‌نامه شهرداری، پیامدها و چالش‌ها برای زاکانی

وجود دارد که یکی از آنها از دست دادن شرایط احراز شغل شهردار است؛ آن‌هم به تشخیص شورای شهر. به گفته امانی، صرف ابلاغ یک آیین‌نامه جدید به معنای برکناری خودکار شهردار نیست و شورا باید بررسی کند که آیا شهردار فعلی شرایط احراز شغل خود را از دست داده یا خیر. «اگر شورا به این جمع‌بندی برسد که شرایط احراز از بین رفته، آن وقت می‌تواند درباره ادامه خدمت یا خاتمه آن تصمیم بگیرد.»

او با یادآوری تجربه پیشین مدیریت شهری گفت: «در دوره قبل دیدیم که آقای افشانی، بعد از ابلاغ قانون، ناچار شد از صندلی شهرداری خداحافظی کند. اما هر پرونده‌ای شرایط خاص خودش را دارد». امانی با اشاره به زمان باقی‌مانده از دوره فعلی شورای شهر، احتمال ورود شورا به چنین تصمیمی را بعید دانست و گفت: «با توجه به مدت کوتاهی که از این دوره باقی مانده، پیش‌بینی چنین اقدامی سخت است و شخصا بعید می‌دانم اراده‌ای جدی برای این موضوع در شورا وجود داشته باشد».

چالش استانداردهای دوگانه در شهرداری تهران

مهدی اقراریان، عضو شورای شهر تهران هم درباره تغییر قوانین انتخاب شهردار و پیامدهای آن هشدار داد و گفت: اختلاف در استانداردها و رویکردهای دوگانه رسانه‌ها، اعتماد عمومی را خدشه‌دار کرده و پروژه‌ای علیه حکمرانی حرفه‌ای شکل گرفته است. اقراریان درباره چجال‌های اخیر درباره شهردار تهران و سخنانی یکی از اعضای شورا که اعلام کرد اگر نیاز باشد قانون را تغییر می‌دهند تا برخی افراد بتوانند به پست شهرداری دست یابند، گفت که این تغییر قوانین و توجه به خواسته‌های افراد خاص، می‌تواند باعث هرج‌ومرج و افزایش نارضایتی‌ها در جامعه شود. امروز شاهد هستیم که بخشی از جامعه مرجعیت خبری خود را به رسانه‌های غیررسمی سپرده است، زیرا رسانه‌های رسمی با استانداردهای دوگانه عمل می‌کنند.

به گفته اقراریان، برخی رسانه‌ها در دوره‌های مختلف شورا عملکرد متفاوتی دارند، مثلا در شورای گذشته به مدارک معاونان شهردار و خود شهردار حمله می‌کردند، اما در این دوره و با حضور شهرداری همسو با جریان سیاسی آنها، سکوت اختیار کرده و صرفا اقدامات نمایشی را منعکس می‌کنند. او اضافه کرد: این استانداردهای دوگانه، مرجعیت رسانه‌ها در جامعه را تضعیف کرده و اعتماد عمومی آسیب دیده است. اقراریان همچنین به موضوع تخصصی‌بودن مدیریت شهری اشاره کرد: ما شاهد پروژه‌ای علیه حکمرانی حرفه‌ای هستیم، زیرا اگر حکمرانی حرفه‌ای در کشور اجرا شود، افرادی که بر اساس سیاست و نه تخصص روی صندلی‌ها نشسته‌اند، جایی نخواهند داشت. او درباره سابقه شهردار تهران گفت: پیش از شهرداری، آقای زاکانی فعالیت مرتبط با مدیریت شهری نداشته و رشته تحصیلی ایشان پزشکی هسته‌ای است. پیامد نشتن افراد بدون تخصص کافی، مدیریت آشفته و نیاز به آزمون و خطاست. حتی خود ایشان اکنون در حال یادگیری و کارآموزی در شهرداری تهران هستند تا در آینده کمتر دچار اشتباه شوند. اقراریان تأکید کرد: برای ترمیم سرمایه اجتماعی و بهبود حکمرانی، باید قوانین و مقررات بر اساس اصول حرفه‌ای تنظیم شود و کشور بر اساس افراد و روابط سیاسی اداره نشود. تجربه جابه‌جایی‌های بی‌دریی در معاونت خدمات شهری نشان داده است که حتی افراد با تخصص ممکن است نتوانند عملکرد مطلوب داشته باشند اگر جایگاه‌ها به‌درستی تعریف نشده باشد. اقراریان با اشاره به تغییرات مکرر در معاونت‌های شهری گفت: سه نفر که به عنوان معاون خدمات شهری منصوب شدند، هر سه فاقد تخصص لازم برای مدیریت این حوزه بودند. هرچند افراد محترمی هستند، اما جایگاه‌های مدیریتی باید بر اساس شایستگی و تخصص تعیین شود، نه صرفا جایگاه سیاسی. او افزود: جریان آقای دکتر زاکانی حضور گسترده‌ای در پست‌ها و جایگاه‌ها مختلف داشته است، اما باید توجه کنیم که حافظه تاریخی شهر تهران نباید فراموش کند که ایشان در میانه راه، شهروندان تهرانی را رها کردند و نه برای یک کاندیداتوری واقعی، بلکه برای یک کاندیداتوری نمایشی وارد انتخابات شدند. به گفته او آقایان دکتر پزشکیان و دولت اکنون در آزمونی بزرگ قرار دارند؛ آزمون صداقت بین گفتار و عمل. اگر باور داریم که باید به کاردارن سپرده شود و حکمرانی حرفه‌ای ضروری است، نباید به خطری یک فرد و ارتباطات خاص او، قوانین را تغییر دهیم. اقراریان با تأکید بر ظرفیت جوانان گفت: در میان جوانان کشور هزاران نفر توانمند هستند که اگر میدان حکمرانی از چهره‌های سیاسی اشباع‌شده خالی شود، می‌توانند کشور را به مراتب بهتر اداره کنند. فرصت امروز متعلق به جوانان و شایستگی‌شان است. نه افرادی که حضورشان نمایشی است. اقراریان درباره آینده شهرداری تهران گفت: بر اساس قانون فعلی، آقای دکتر زاکانی تا پایان این دوره می‌تواند در سمت شهردار تهران باقی بماند. اما چالش اصلی این است که اگر جریان ایشان در انتخابات آینده پیروز شود و در شورای بعدی اکثریت داشته باشد، ممکن است زمینه تغییر قانون فراهم شود و حضور او در شهرداری تهران محدود شود.

او افزود: «این موضوع یک آزمون بزرگ برای دولت و مجلس است؛ اینکه آیا در طبقه حکمرانان، افرادی ویژه و با ژن برتر وجود عضو شورای شهر تهران با دفاع از محتوای مصوبه جدید دولت افزود: به نظر ما، این بازنگری در راستای تخصص‌گرایی و حرفه‌ای‌سازی مدیریت شهری انجام شده است. دولت رسته‌هایی بر حذف کرده که عملا ارتباط معناداری با اداره کلان‌شهرها نداشته‌اند. او در ادامه، به گمانه‌زنی‌ها درباره تأثیر این مصوبه بر وضعیت شهردار فعلی تهران اشاره کرد و گفت: در قانون شوراها، برای خاتمه خدمت شهردار، چهار یا پنج بند مشخص

دارند یا خیر؟ به نظر می‌رسد برخی قصد دارند آقای زاکانی را در سیاست به عنوان یکی از این افراد ویژه معرفی کنند و احتمال تغییر قانون به خاطر او وجود دارد. اقراریان تأکید کرد: امیدوارم حکمرانی حرفه‌ای قربانی حکمرانی نمایشی نشود و منافع شهروندان تهرانی به خاطر شعارها و منافع سیاسی قربانی نشود. هدف باید ارائه یک وفاق واقعی و کارآمد برای مردم باشد، نه نمایش‌های سیاسی».

جعفر تشکری هاشمی هم ضمن اشاره به روند قانونی انتخاب شهرداران گفت: طبق قوانین کشور، شوراها موظف‌اند شهرداران را در چارچوب رشته‌های تحصیلی مرتبط با اداره شهر انتخاب کنند. دولت در این دوره لیستی از رشته‌های مرتبط ارائه داد که هیئت تطبیق

مجلس شورای اسلامی بررسی و مصوبه‌ای که جایگزینی سابقه کاری به‌جای مدرک تحصیلی را مجاز دانسته بود، ابطال کرد. او افزود: این اقدام دولت خلاف قانون بود و به نوعی بدعت ایجاد کرده بود. نمی‌توان به صرف اینکه فردی سابقه سه‌ساله دارد، از الزامات تحصیلی چشم‌پوشی کرد. قانون‌گذار اجازه چنین جایگزینی را به دولت نداده است. تشکری هاشمی با انتقاد از تغییر احتمالی رشته‌های تحصیلی توسط دولت برای جلب نظر برخی افراد، تأکید کرد: تغییر قوانین برای رضایت گروه خاص، نوعی توهین به قانون است و تجربه گذشته نشان داده هرگاه استننا قائل شویم، کل قاعده قانون‌گذاری زیر سؤال می‌رود. او درباره انتخاب شهردار تهران نیز توضیح داد: آقای زاکانی در زمان انتخاب اولیه خود با ایراداتی مواجه بودند؛ یکی نبودن رشته تحصیلی مرتبط و دیگری نداشتن سوابق اجرایی لازم. حالا یکی از این مشکلات یعنی سابقه کاری رفع شده، اما رشته تحصیلی همچنان غیرمرتبط است. اگر قرار باشد صرف تجربه فرد مبنای تصمیم‌گیری شود، دیگر نیازی به تحصیلات مرتبط نخواهیم داشت. تشکری‌هاشمی در پایان گفت: امیدواریم در همه انتخاب‌ها قانون رعایت شود و برای افراد خاص تغییر نکند، چراکه حرمت و صلایت قانون با استثنائاتی بی‌مورد

آسیب می‌بیند. این عضو شورای اسلامی شهر تهران در انتقاد از اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی رشته‌های تحصیلی مرتبط برای انتخاب شهردار گفت: تغییر در آیین‌نامه اجرایی رشته‌های تحصیلی مرتبط برای انتخاب شهردار، در ظاهر با شعار تخصص‌گرایی صورت گرفته، اما در واقع به‌طور غیرمستقیم افراد خاص با سوابق سیاسی و مدیریتی را کنسار می‌گذارد. چنین اقدامی نه‌تنها ظرفیت‌های ارزشمند ملی را از دسترس شورا خارج می‌کند، بلکه می‌تواند ابزاری برای مهندسی ترکیب مدیریت شهری تلقی شود؛ اقدامی که استقلال‌شورا را در انتخاب شهردار به‌شدت مخدوش می‌سازد. احمد صادقی هم یادآور شد: مجلس و دولت در تاریخ هفتم آبان سال جاری و در آستانه انتخابات شورا‌های اسلامی شهر آیین‌نامه اجرایی رشته‌های تحصیلی مرتبط برای انتخاب شهردار را تغییر دادند و ماده چهار این‌نامه قبلی که بیان می‌کرد همه اشخاصی که حداقل سه سال در سمت شهردار به صورت متوالی با متناوب فعالیت داشته‌اند صرفا از شرط داشتن مدرک تحصیلی با رسته‌های مذکور در آیین‌نامه معاف هستند را حذف کرد. او ادامه داد: این اصلاحیه، با حذف ماده f و محدودسازی رشته‌های تحصیلی، عملا بسیاری از مدیران باسابقه و شناخته‌شده کشور را از دایره صلاحیت خارج کرده است. صادقی افزود: این تغییر، در ظاهر با شعار تخصص‌گرایی صورت گرفته، اما در واقع به‌طور غیرمستقیم افراد خاص با سوابق سیاسی و مدیریتی را کنار می‌گذارد. چنین اقدامی نه‌تنها ظرفیت‌های ارزشمند ملی را از دسترس شورا خارج می‌کند، بلکه می‌تواند به عنوان ابزاری برای مهندسی ترکیب مدیریت شهری تلقی شود؛ اقدامی که استقلال شورا را در انتخاب شهردار به‌شدت مخدوش می‌سازد. عضو شورای اسلامی شهر تهران گفت: تجربه مدیریت شهری نشان داده است که اداره کلان‌شهر نیازمند ترکیبی از دانش تخصصی، تجربه اجرایی و شناخت اجتماعی است؛ نه صرفا مدرک دانشگاهی در رشته‌ای محدود. بر اساس همین مصوبه، حتی رئیس‌جمهور محترم کشور، جناب آقای دکتر پزشکیان، فاقد صلاحیت برای تصدی شهرداری تهران تلقی می‌شوند. نه‌تنها ایشان، بلکه بسیاری از چهره‌های برجسته سیاسی و مدیریتی کشور با وجود سابقه طولانی در اداره کلان‌شهرها و نهادهای ملی، دیگر امکان حضور در رقابت برای مناصب شهردار را ندارند. این نمونه به‌روشنی نشان می‌دهد که آیین‌نامه جدید، به‌جای ارتقای کیفیت مدیریت، عملا به حذف گزینشی و سیاسی چهره‌های برجسته منجر شده است. صادقی در ادامه با اشاره به پیامدهای این آیین‌نامه جدید گفت: پیامدهای محدودشدن دایره انتخاب شورا به گروهی اندک و غیرمتوع، کنارگذاشتن تجربه‌های مدیریتی ارزشمند و شناخته‌شده و تضعیف استقلال شورا و تبدیل آیین‌نامه به ابزار مهندسی سیاسی، صادقی افزود: لذا از دولت و وزارت کشور انتظار می‌رود آیین‌نامه را بازنگری کنند و رشته‌های مدیریتی و اجرایی متنوع‌تر را بپذیرند. دولت و مجلس باید استقلال شورا را در انتخاب شهردار رعایت کند و اجازه ندهد مقررات اداری به ابزار برای حذف سیاسی و مهندسی ترکیب مدیریت شهری بدل شوند.

مهدی اقراریان:
برای ترمیم سرمایه اجتماعی و بهبود حکمرانی، باید قوانین و مقررات بر اساس اصول حرفه‌ای و مقدرات بر اساس تنظیم شود و کشور براساس افراد و روابط سیاسی اداره نشود.
تجربه جابه‌جایی‌های بی‌دریی در معاونت خدمات شهری نشان داده‌که حتی افراد باتخصص ممکن است نتوانند عملکرد مطلوب داشته باشند
اگر جایگاه‌ها به‌درستی تعریف نشده باشد، افرادی که به مدیریت شهر ی

خبر

اقتصاد پنهان پسماند زیر ذره‌بین شورا

آتیه آنلاین: صحن علنی شورای شهر تهران در سیصد و هشتاد و یکمین جلسه، بازخوانی زخم‌های کهنه مدیریت شهری بود؛ از پسماندی که میلیاردها تومان در آن هزینه شده اما ایستگاه‌هایش سال‌هاست قفل خورده‌اند تا بودجه‌ای که هنوز با منطق «یکسان‌سازی» توزیع می‌شود و زمستانی که هر سال جان بی‌خانمان‌ها را تهدید می‌کند.

محور اصلی جلسه، گزارش حسابرسی سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران برای سال مالی ۱۴۰۳ بود؛ گزارشی که اگرچه در نهایت بندهای تکلیفی آن با رای اکثریت تصویب شد، اما بحث‌های مطرح‌شده در صحن شورا نشان داد مسئله فقط چند بند حسابداری نیست.

حسابرس رسمی شورا در قرائت گزارش تأکید کرد صورت‌های مالی سازمان مدیریت پسماند تا پایان اسفند ۱۴۰۳ از منظر استانداردهای حسابداری قابل اتکاست. بااین‌حال، همین گزارش، فهرستی از نگرانی‌های مزمن را نیز روی میز گذاشت؛ دعای حقوقی حل‌نشده، وضعیت نامشخص مالکیت برخی املاک، زیان انباشته، قراردادهای مشارکتی مسئله‌دار و ضعف در کنترل‌های داخلی. ناصر امانی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه، با اشاره به بخش «تأکید بر مطالب خاص» گزارش حسابرس، وضعیت ایستگاه‌های پردازش میانی پسماند در حکیمیه، سرخه‌حصار و کوکب در نماد تصمیمات اشتباه گذشته دانست. به گفته او، این ایستگاه‌ها با صرف هزینه‌های سنگین ساخته شدند، اما سال‌هاست بلااستفاده مانده‌اند؛ نه بازدهی دارند و نه از نارضایتی ساکنان اطراف‌شان کم کرده‌اند.

این انتقاد از سوی مهدی بیرهادی، رئیس کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری هم مطرح شد. او گفت اختلافات حقوقی با پیمانکاران باعث شده ره سه ایستگاه اصلی عملا از چرخه بهره‌برداری خارج شوند و تأکید کرد تأخیر چندساله در تعیین تکلیف این پروژه‌ها «قابل قبول نیست». پرسش او ساده بود: تجهیزات و ماشین‌آلاتی که با پول شهر خریداری شده‌اند، اکنون کجا و در چه وضعیتی هستند؟

در کنار پروژه‌های نیمه‌جان، گزارش حسابرسی به نارسایی‌های اداری هم اشاره داشت: موضوعی که احمد علوی، عضو کمیسیون فرهنگی و اجتماعی، آن را نشانه ضعف نظم سازمانی دانست، او گفت در سازمانی که این گستردگی، نقص در اسناد ساده‌ای مانند معرفی‌نامه اعضای هیئت‌مدیره، تعجب‌آور است و شورا نباید به تکرار چنین مواردی بی‌חס شود. مهدی اقراریان، عضو کمیسیون نظارت و حقوقی شورا نیز از «اقتصاد پنهان پسماند» سخن گفت؛ اقتصادی که در تعبیر او، به معضلی جدی برای شهر تبدیل شده است. اقراریان تأکید کرد منابع درخرو توجهی در این حوزه هزینه شده است، اما بخشی از آن بلا تکلیف مانده و بدون شفاف‌سازی درباره مافیای زاله، نمی‌توان انتظار سامان‌یافتن مدیریت پسماند را داشت.

در مقابل این انتقاده‌ها، محمد آخوندی، رئیس کمیسیون برنامه و بودجه، از کلیت گزارش حسابرسی دفاع کرد و آن را منصفانه دانست. او یادآور شد بسیاری از ایرادهای مطرح‌شده، سنواتی است و در اغلب سازمان‌ها دیده می‌شود. در عین حال اذعان کرد بخش مربوط به بازرسی نشان می‌دهد ساختارهای کنترلی نیازمند تقویت جدی است؛ اصلاحی که به گفته او باید براساس اساسنامه جدید سازمان انجام شود.

صادقی، دیگر عضو کمیسیون برنامه و بودجه، بر جنبه‌ای تمرکز کرد که کمتر فنی و بیشتر نگران‌کننده است؛ زیان انباشته چندبرابری نسبت به سرمایه ثبت‌شده. او این وضعیت را تهدیدی برای تداوم فعالیت سازمان دانست و گفت ضعف در مدیریت قرارداده‌ا و دعای حقوقی، هزینه‌های سنگینی را به شهر تحمیل کرده است. در میان بحث‌های مالی و حقوقی، کاشانی، خزانه‌دار شورا، یادآور شد که مدیریت پسماند فقط اعداد و پروژه نیست. او خواستار شفاف‌سازی درباره حوادث اخیر منجر به فوت پاکبانان و نحوه حمایت از خانواده‌های آنان شد و تأکید کرد نظارت بر پیمانکاران باید به‌گونه‌ای باشد که حقوق و ایمنی پاکبانان قربانی نشود.